

POSTANOWIENIE

Dnia 15 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski

w sprawie ze skargi A. K.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn.
V ACz 2985/24,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 15 października 2025 r.,

- 1. odrzuca skargę;**
- 2. nakazuje zwrócić ze Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego
w Warszawie na rzecz skarżącej A. K. kwotę 200 (dwieście)
złotych uiszczonych tytułem opłaty od skargi.**

UZASADNIENIE

A. K. (dalej: „skarżąca”) dnia 3 października 2025 r. (data prezentaty Sądu Najwyższego) wniosła skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie o sygn. akt V ACz 2985/24, w której domagała się stwierdzenia przewlekłości postępowania w tej sprawie, przyznania odszkodowania oraz zadośćuczynienia od Skarbu Państwa w wysokości 20.000 zł, wydania sądowi rozpoznającemu sprawę zalecenia niezwłocznego rozpoznania sprawy i przekazania akt celem nadania biegu złożonej w sprawie apelacji oraz zasądzenia na rzecz skarżącej zwrotu kosztów postępowania skargowego.

W uzasadnieniu skarżąca wskazała, że dnia 17 października 2024 r. oraz 23 października 2024 r. w sprawie o rozwód o sygn. III C 1193/22 pełnomocnicy stron złożyli zażalenia na postanowienie o zabezpieczenie alimentów, które do chwili wniesienia niniejszej skargi nie zostały rozpoznane.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Natomiast w myśl art. 5 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania, wnosi się w toku postępowania w sprawie.

Przepisy ustawy o skardze na przewlekłość nie przewidują zatem możliwości wniesienia tej skargi w postępowaniu wpadkowym. W orzecznictwie Sądu Najwyższego od dawna dominuje pogląd, że przez „tok postępowania w sprawie” w znaczeniu przyjętym w art. 2 ust. 1 i art. 5 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość, należy rozumieć „postępowanie co do istoty sprawy” a nie postępowanie zażaleniowe jako incydentalne (uboczne), którego bieg nie powoduje „przejścia” rozpoznania istoty sprawy do sądu wyższej instancji (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 15 listopada 2012 r., KSP 15/12; 24 września 2014 r., III SPP 206/14; 13 listopada 2014 r., III SPP 227/14; 16 czerwca 2015 r., III SPP 12/15; 10 stycznia 2017 r., III SPP 65/16; 18 czerwca

2021 r., I NSP 39/21; 6 września 2023 r., I NSP 10/23, 6 listopada 2024 r., I NSP 377/24; 30 czerwca 2025 r., I NSP 141/25).

Przenosząc powyższe na grunt rozpoznawanej sprawy, Sąd Najwyższy ustalił, że skarżąca domaga się stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie z zażalenia na postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie o udzielenie zabezpieczenia alimentów. W takim stanie rzeczy nie ulega wątpliwości, że postępowanie w przedmiocie zażalenia na postanowienie ma charakter incydentalny i z tej racji nie jest objęte ustawą o skardze na przewlekłość, zaś wniesiona skarga podlega odrzuceniu jako niedopuszczalna. W orzecznictwie słusznie przyjęto, że postępowanie takie jest postępowaniem pomocniczym, incydentalnym w stosunku do roszczenia głównego (postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 lipca 2009 r., II CZ 32/09; z 17 kwietnia 2013 r., I CZ 1/13; z 16 czerwca 2015 r., III SPP 12/15; z 10 stycznia 2017 r., III SPP 65/16; z 24 marca 2021 r., I NSP 191/20; z 12 grudnia 2024 r., I NSP 459/24). Wniesienie zażalenia od postanowienia w sprawie wniosku o zabezpieczenie alimentów nie prowadzi bowiem do przeniesienia do Sądu Apelacyjnego rozpoznania „istoty sprawy”.

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 395 § 1 w zw. z art. 397 § 1¹ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość orzekł, jak w pkt. 1 sentencji.

Na podstawie art. 17 ust. 3 ustawy o skardze na przewlekłość nakazano zwrócić ze środków Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Warszawie na rzecz skarżącej kwotę 200 zł uiszczoną tytułem opłaty od skargi.

sh

[a.ł]

